

NACZELNE DOWÓDZTWO W. P.
(SZTAB GENERALNY)

6126-15
Poczta polowa 53 13.XII. 1920 r.

Oddział II Informacyjny

Ew/6№ 55517 /II

DO

ADJUTANTURY GENERALNEJ.

*11 20000
K.S.*

Przesyła się do wiadomości raport attache Wojskowego P.P. w Szwecji, Norwegji i Danji w sprawie zmiany gabinetu w Szwecji.

1 załącznik.

w.z. Szefa Oddziału II N.D.

PRZEZDZIECKI m.p.

Za zgodność:

Major

NACZELNE DOWÓDZTWO WOJSK POLSKICH
ADJUTANTURA GENERALNA
WARSZAWA

L: Dz. 6126-15 dnia 15/XII 1920 r.
Kier. Wydział

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

ATTACHE WOJSKOWY P.P.
w Szwecji, Norwegji i Danji

Sztokholm, 1 listopada 1920 r.

L: 271/t.

Zmiana gabinetu w Szwecji.

Do

Naczelnego Dowództwa Oddział II

w W a r s z a w i e.-

Od chwili, gdy rezultaty wyborów do drugiej izby wydekla-
rowały się, pozycja gabinetu Brantinga była zachwiana, albowiem dr-
gą partją, posiadającą większość głosów w izbie, są konserwatyści,
których popierają też agrarjusze i związek chłopski. Skutkiem stra-
ty kilku mandatów, próbował Branting porozumieć się i stworzyć
blok z liberałami, ale liberali nie przyjęli propozycję i do żad-
nej umowy nie doszło. Wszystkie niepowodzenia Brantinga były szero-
ko wyzyskiwane przez prawicę, która, widząc nowe trudności wyrso-
wujące się przed socjalistami, szykowała się do ataków i do ostak-
xkagax teczego skompromitowania rządu socjalistycznego.

Branting, napotkawszy trudności w stworzeniu bloku, na któ-
ry mógłby się oprzeć, a także widząc trudności z ułożeniem nowego
budżetu i przewidując nowe napaści ze strony prawicy, postanowił
wywołać sztucznie kryzys i nie będąc ostatecznie skompromitowanym
dobrowolnie ustąpić nie oddając władzy w ręce prawicy.

Faktycznie Branting mógł się jeszcze trzymać aż do zwoła-
nia izb, tembardziej, że po złożeniu dymisji król go o to prosił,
ale zręczny i przewidujący polityk nie tylko, że postawił na
swojem, ale panując całkowicie nad sytuacją przyczynił się do
stworzenia obecnego rządu i jeszcze przeprowadził przesilenie w
niezwykłym, nawet dla Szwecji, tempie.

22-go października, na radzie koronnej, Branting zgłosił
dymisję gabinetu, motywując wynikiem jesiennych wyborów i odmow-
nym stanowiskiem liberałów. W odpowiedzi król zaznaczył iż: dorad-
cy jego, tak umiejętnie kierowali sprawą Alandską, że prośbę o dy-
misji należałoby odroczyć na czas późniejszy. Na to Branting odpo-
wiedział, że nie może cofnąć swego postanowienia, podkreślił jed-
nocześnie, że niema czasu do tracenia na przesilenie, bo inaczej

nowy rząd nie będzie miał czasu na opracowanie budżetu, a także w interesie kraju jest, by do czasu przyjazdu międzynarodowej komisji dla spraw Alandu, rząd nie tylko byłby ukonstytuowany, ale wciągnięty w sprawy państwowe i świadom swych obowiązków.

W rezultacie, król przeprowadził tylko formalną naradę z przywódcami stronnictw i już na drugi dzień po złożeniu dymisji przez Brantinga, przywołał do siebie dawnego członka stronnictwa liberałów, obecnie bezpartyjnego, szefa administracji okręgu Kristjanstadt, barona de Geer i powierzył mu misję stworzenia gabinetu.

Szybka decyzja króla nie podobala się niektórym stronnictwom które zarzucają królowi, że konferował z przewodcami partji tylko formalnie, nie zaś rzeczawiscie, udzielając liderom parę minut rozmowy. Szybka decyzja królewska i niezmiernie krótka, oraz szczęśliwy przebieg kryzysu świadczy, że Branting sam podsunął królowi kandydaturę de Geera i nowego gabinetu, usuwając z niego jakikolwiek wpływ konserwatystów.

Skład nowego rządu przedstawia się następująca:

- Alfhus*
- prezydent ministrów G.L. de Geer
 - minister spraw zagranicznych A.M. Wrangel od roku 1906 poseł szwedzki przy rządzie Wielko-Brytanji,
 - minister sprawiedliwości profesor Ekeberg,
 - minister pracy Henning Elmquist,
 - minister komunikacji W. Murray,
 - minister skarbu Henrik Tamm,
 - minister handlu Malm,
 - minister wojny generał Hammarskjold, oczekiwana jest zmiana teraźniejszej polityki ministerjum wojny,
 - minister rolnictwa profesor Hansson,
 - minister wyznań Bergqvist

Gabinet świeżo stworzony, jest czysto fachowo urzędniczy i zapewne będzie czynny aż do ferji parlamentarnych, gdy może być podjęta znowu kwestja nowego rządu lub rekonstrukcja obecnego.

Trudno jest teraz określić jaki będzie stosunek nowego rządu do spraw polskich, główny czynnik w tej kwestji, minister spraw zagranicznych hr. Wrangel znajduje się jeszcze w Londynie można jednakże suponować, że długoletni pobyt Wrangla w Londy-

nie i wpływy pod którymi zapewne się znajdował podczas ostatnich dwóch lat, w gnieździe antypolskim, nie usposobiło go życzliwie do nas.

Należy uważać, że gabinet Brantinga i stronnictwo socjalistyczne byli do nas, ze wszystkich stronnictw i gabinetów, najlepiej usposobieni, skutkiem tego usunięcie się socjalistycznego gabinetu jest dla naszych spraw w Szwecji niepomyślne.

Jeżeli zimą, dojdą do władzy konserwatyści to sprawa polska w Szwecji jeszcze więcej straci, bo sympatje konserwatystów są jawnie skierowane w stronę Niemiec i zapewne partja ta, w sprawach zewnętrznych, będzie iść na pasku niemieckim.

Frankowski m.p.

Kapitan.

Za zgodność odpisu: